

86 Rkp 33

UNIWERSYTET JAGIELLOŃSKI W KRAKOWIE.

Projekt ustawy uniwersyteckiej.

Projekt ustawy uniwersyteckiej, opracowany przez komisję złożoną z 20 członków (powołanych przez Senat Akademicki z wszystkich wydziałów), jest pomyślany jako »ustawa ramowa«. To znaczy zawiera tylko przepisy zasadnicze, regulujące tylko takie kwestje, które powinny być jednakowo we wszystkich Uniwersytetach polskich uregulowane, w interesie ich jednolitości. Pozatem jednak pozostawia ten projekt szerokie pole działalności autonomicznej senatów i wydziałów uniwersyteckich. Każdemu uniwersytetowi (senatowi) pozostawia on wypracowanie szczegółowego »statutu« uniwersyteckiego, uwzględniającego potrzeby danej wszechnicy i specjalne jej warunki. Tak samo każdy wydział ma wypracować dla siebie regulamin w ramach ogólnego »statutu«. Do tych »statutów« i »Regulaminów« należy rozstrzygnąć kwestje tutaj niedotknięte.

Projekt nie uwzględnia potrzeb innych szkół wyższych, jak politechniki, akademii sztuki etc.

Wreszcie nie dotyka on kwestji jednakowego uregulowania wymagań przy egzaminach i nadawaniu stopni akademickich (doktorat), gdyż kwestję tę będzie można dopiero uregulować po otrzymaniu wniosków ze strony wydziałów.

Wstęp.

Najwyższe zakłady naukowe poświęcone pielęgnowaniu i rozszerzaniu całości wiedzy ludzkiej noszą w państwie polskiem nazwę Uniwersytetów.

Mają one służyć Nauce i Ojczyźnie. W tym celu mają szukać i dochodzić Prawdy we wszystkich gałęziach wiedzy ludzkiej,

a zarazem mają przewodniczyć na drodze poznawania tej Prawdy przez polską młodzież akademicką. Przez nią zaś mają rozpowszechniać ją wśród całego narodu polskiego, w imię zasad przyświecających moralnemu i umysłowemu doskonaleniu się rodzaju ludzkiego.

W ten sposób będą one spełniać jak najwierniej to zadanie, jakie już przed wiekami wskazał najstarszemu z nich wielki jego założyciel, król Kazimierz, życząc mu, aby był nauk perłą, aby kształcił mężów błyszczących dojrzałą radą, cnotą zdobnych i w naukach biegłych — a zarazem, aby stał się krynicą umiejętnej wiedzy, z której pełni mogliby czerpać wszyscy.

Przepisy ogólne.

§ 1.

Odpowiednio do powyżej wskazanych celów mają być w uniwersytetach uprawiane i wykładane w miarę możliwości wszystkie działy nauk i wszystkie ich odgałęzienia, które dopiero razem wzięte tworzą jedną całość. We wszystkich tych działach mają uniwersytety przysposabiać uczniów swoich do samodzielnej, badawczej pracy, a przysposobienie to mają stwierdzać przez udzielanie stopnia doktorskiego.

§ 2.

Ponadto, będąc zakładami państwowymi, mają uniwersytety w tym charakterze przygotowywać uczniów do wykonywania zawodów, opierających się na znajomości nauk w uniwersytecie pielęgnowanych.

§ 3.

Zasady ustroju określa w sposób jednolity dla wszystkich uniwersytetów niniejsza ustawa. W granicach jej zostaje przyznana każdemu z nich możliwość wydania własnego statutu, zawierającego szczegółowe przepisy rozwijające podane tu zasady. Przepisy te nie mogą się jednak sprzeciwiać zawartym tu postanowieniom.

§ 4.

Na podstawie niniejszej ustawy zostaje uznany charakter

osoby prawniczej Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie, który to charakter uniwersytet ten od swojego założenia posiadał. Innym zaś uniwersytetom w państwie polskim istniejącym (lwowskiemu, warszawskiemu, poznańskiemu) zostaje ten charakter przez niniejszą ustawę przyznany.

Jako osoby prawnicze są uniwersytety podmiotami praw majątkowych na równi z osobami fizycznymi.

Zarząd swoim majątkiem wykonywać będą uniwersytety same przez powołane do tego ustawą niniejszą organy, a zarząd ten nie podlega żadnym specjalnym ograniczeniom.

§ 5.

Historyczny podział uniwersytetów na fakultety czyli wydziały zostaje utrzymany.

Prawidłowo ma się składać każdy uniwersytet z czterech wydziałów: teologicznego, prawniczego, medycznego i filozoficznego.

§ 6.

Każdy z wydziałów może wydawać dla siebie regulaminy w granicach niniejszej ustawy i w granicach uniwersyteckiego statutu, które to regulaminy muszą być jednakże zatwierdzone przez Senat.

Każdy z wydziałów może też wydawać regulaminy dla swoich »studyów« i zakładów naukowych.

Każdy z nich posiada wreszcie przy wypełnianiu swoich zadań samorząd w dalszych przepisach bliżej określony.

§ 7.

Celem rozwijania wiedzy albo celem nauczania jej w pewnym specjalnym zakresie, zwłaszcza gdy chodzi o wiedzę praktyczną, może każdy z wydziałów uniwersyteckich tworzyć podporządkowane władzom wydziału »studja«.

Studja takie mogą mieć, na podstawie osobnego regulaminu uchwalonego dla nich przez wydział, przyznaną sobie samodzielność co do administracji i co do układania planu nauk.

§ 8.

Liczba wydziałów może być uchwałą senatu powiększona. Przypadek taki zajdzie, jeśli np. okaże się potrzeba rozdzielenia jednego zbyt obszerną grupę nauk obejmującego fakultetu na dwa. Toż samo jeżeli okaże się pożądanem nadanie jednemu ze »studjów« charakteru odrębnego wydziału.

Władze ogólnouniwersyteckie.

§ 9.

Władzami naczelnymi uniwersytetu są: 1) Senat akademicki.
2) Rektor i prorektor.

§ 10.

Senat akademicki składa się z Rektora, z byłego Rektora, z zastępcy Rektora (prorektora), z dziekanów, z prodziekanów, oraz z członków obranych przez wydziały uniwersyteckie.

§ 11.

Do zakresu działania Senatu Akademickiego należy załatwianie wszystkich ważniejszych spraw mających charakter ogólnouniwersytecki.

§ 12.

Z pomiędzy takich spraw wymienia się przykładowo następujące:

- 1) Uchwalanie statutu uniwersyteckiego oraz zatwierdzanie regulaminów wydziałowych.
- 2) Zatwierdzenie regulaminów dla biblioteki uniwersyteckiej oraz dla innych zakładów ogólnouniwersyteckich.
- 3) Uchwalanie budżetu uniwersyteckiego w zakresie przeznaczonych przez rząd na cele uniwersyteckie dotacji oraz własnych funduszy uniwersytetu.
- 4) Uchwały w sprawach zarządu majątkiem uniwersyteckim i fundacji związanych z uniwersytetem.
- 5) Rozdawnictwo stypendjów po zasięgnięciu opinii wydziałów.
- 6) Uchwały w sprawie tworzenia nowych fakultetów.
- 7) Wybór Rektora i prorektora.

8) Mianowanie i uwalnianie urzędników i służby uniwersyteckiej oraz personelu technicznego wspólnego dla kilku zakładów uniwersyteckich.

9) Propozycje co do obsadzania urzędu Dyrektora Biblioteki i jego zastępcy.

10) Sprawy dyscyplinarne ciała nauczycielskiego, personelu bibliotecznego i służby uniwersyteckiej oraz zatwierdzanie wyroków wydanych w sprawach dyscyplinarnych uczniów przez sąd uniwersytecki.

11) Uchwały mające na celu wykonanie kontroli nad prowadzeniem zakładów uniwersyteckich.

12) Zatwierdzanie porozumienia między rektorem a prorektorem co do spraw, jakie ten ostatni w zastępstwie rektora ma załatwiać.

13) Zatwierdzanie uchwał kolegjiów wydziałowych co do nadania venia legendi.

14) Przyjmowanie do wiadomości sprawozdań rocznych dziekanów z działalności wydziałów.

15) Wydawanie opinii w sprawach bibliotecznych przedkładanych Ministerstwu za pośrednictwem Senatu.

16) Zatwierdzenie statutów stowarzyszeń akademickich oraz regulaminów wiecowych.

17) Zatwierdzenie umów z lektorami uniwersyteckimi.

§ 13.

Dla spraw mających charakter stały lub dłużej trwających wybiera senat corocznie komisje; zadaniem tych komisji jest przygotowywać wnioski dla uchwał senatu. Z końcem każdego roku przewodniczący komisji ma obowiązek zdać senatowi sprawę z jej działalności. Każda komisja układa dla siebie regulamin.

§ 14.

Senat akademicki zwołuje Rektor. Może to nastąpić albo wedle własnego jego uznania, albo w razie zażądania ze strony co najmniej sześciu jego członków, albo gdyby domagała się tego uchwała jednego z wydziałów.

Do prawomocności uchwał senatu potrzeba obecności więcej aniżeli połowy jego członków.

Z każdego posiedzenia senatu sporządza się protokół, który przedkłada się do wiadomości Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

Bliższe przepisy co do obrad senatu obejmie regulamin senatu.

§ 15.

Wykonanie każdej uchwały senatu może rektor zawiesić, jednakże musi w takim razie zwołać po upływie tygodnia drugie posiedzenie senatu i sprawę przedłożyć na niem powtórnie do rozstrzygnięcia. Gdyby i wtedy zapadła uchwała zgodna z poprzedzającą, musi uchwałę wykonać.

§ 16.

Rektor jest wybierany przez Senat na przeciąg dwóch lat z grona zwyczajnych profesorów i to z ograniczeniem do takich, którzy już byli raz dziekanami.

Wybór odbywa się w pierwszej połowie czerwca; urzędowanie swoje obejmuje rektor z początkiem roku szkolnego.

W razie gdyby rektor w ciągu urzędowania ustąpił, nowo obrany rektor urzęduje tylko do końca dwulecia poprzednika.

§ 17.

W miesiąc po wyborze rektora dokonywa senat wyboru prorektora, również na przeciąg dwóch lat. Wybrany może być tylko profesor zwyczajny. W razie wcześniejszego ustąpienia jego nowo obrany prorektor urzęduje tylko do końca dwulecia poprzednika.

§ 18.

Prorektor zastępuje rektora w razie gdyby zachodziła przeszkoda w urzędowaniu rektora. Gdyby zachodziła potrzeba zastąpienia prorektora w urzędowaniu powołuje do tego rektor jednego z dziekanów.

§ 19.

Rektor a) zastępuje uniwersytet na zewnątrz; b) zwołuje senat i kieruje obradami senatu, oraz wykonywa jego uchwały; c) załatwia we własnym zakresie działania te sprawy ogólnie uniwersyteckie, które nie wymagają uchwał senatu.

Z działalności swojej zdaje rektor sprawę na posiedzeniu senatu.

§ 20.

Załatwianie pewnych grup spraw (np. spraw związanych z zarządkiem majątku lub dotacyi uniwersyteckich, spraw budowlanych uniwersyteckich itp.) może rektor w zastępstwie swoim powierzyć prorektorowi.

Jakie sprawy tenże obejmie, zależy od jego porozumienia zrektorem, ale umowa taka musi być zatwierdzona przez senat.

Za wykonywanie funkcji w powierzonym mu zakresie odpowiada przed senatem prorektor.

§ 21.

Były rektor, prorektor i dziekani stanowią radę rektorską zwoływaną przez rektora wedle własnego uznania.

Opinie tej rady nie krępują rektora.

Uchwałami senatu mogą być pewne sprawy odstąpione tej radzie do załatwienia w zastępstwie senatu.

§ 22.

Dla załatwiania spraw należących do jego zakresu posługuje się rektor względnie prorektor biurami uniwersyteckimi.

Biura uniwersyteckie składają się z czterech równorzędnych kancelarii:

- a) Sekretariat uniwersytetu,
- b) biuro rachunkowe, prowadzące rachunki uniwersytetu i jego zakładów, oraz administrujące funduszami,
- c) biuro prawne (syndykat),
- d) biuro techniczne (sprawy budowlane, ekonomat, intendantura).

Na czele każdego z tych biur stoi szef, mianowany przez senat, a podlegający rektorowi (względnie prorektorowi). Szefowi podlegają urzędnicy biur, mianowani również przez senat.

Organizacja Wydziałów.

§ 23.

Członkami wydziałów, na jakie się dzieli uniwersytet, są

nauczający w nich profesorowie zwyczajni, nadzwyczajni, honorowi, tytularni oraz docenci.

Każdy z nich może być tylko członkiem jednego z wydziałów.

§ 24.

Wydziały posiadają w granicach oznaczonych przez niniejszą ustawę i przez statut uniwersytecki samorząd, którego organami są: 1) kolegium profesorskie, oraz 2) dziekan wydziału.

§ 25.

Do kolegium profesorskiego należą: a) wszyscy profesorowie zwyczajni i honorowi, b) profesorowie nadzwyczajni w liczbie wynoszącej połowę profesorów zwyczajnych, a to wedle swego starszeństwa, c) dwaj, względnie na wydziale filozoficznym czterej, reprezentanci docentów. Ci ostatni zostają powołani do wydziału w pierwszej linii z grona docentów płatnych i to wedle ich starszeństwa.

§ 26.

Posiedzenia kolegium profesorskiego zwołuje dziekan i on na nich przewodniczy. Wszyscy członkowie kolegium mają obowiązek regularnego uczęszczania na posiedzenia. Do ważności uchwał potrzeba obecności przynajmniej połowy jego członków, przyczem profesorów honorowych się nie uwzględnia. Profesorowie tytularni mogą być zapraszani na posiedzenia i brać udział w dyskusji, nie biorą jednak udziału w głosowaniu. Z każdego posiedzenia ma być sporządzony protokół i przesłany rektorowi oraz ministerstwu oświecenia w uwierzytelnionym odpisie.

§ 27.

Do zakresu działania kolegium profesorskiego należy załatwianie wszystkich ważniejszych spraw wydziału, o ile ich kolegium nie powierzyło osobną uchwałą dziekanowi, albo też specjalnym komisjom do załatwienia.

§ 28.

Przedewszystkiem powinno kolegium czuwać nad tem, aby w każdym półroczu ułożono taki porządek wykładów, któryby zaspokajał należycie potrzeby nauki i nauczania. Powinno więc starać się o zupełność i wszechstronność wykładów oraz ćwiczeń, odpowiadającą wymaganiom nauki oraz interesom młodzieży akademickiej. Gdyby siłami danego wydziału nie dało się potrzebom tym zadosyćuczynić, wolno kolegium profesorskiemu zwrócić się celem zapewnienia odpowiednich wykładów do sił naukowych z poza swego grona, np. z innego wydziału.

§ 29.

Do kolegium należy czuwanie nad tem, aby wykładający, wchodzący w skład wydziału, ogłaszali wykłady odpowiadające nałożonym na nich obowiązkom i przyznanym im prawom, oraz prowadzili z uczniami odpowiednie prace laboratoryjne i seminaryjne. Ono też czuwa nad tem, aby wykłady zaczynały się i kończyły w terminach, odpowiadających przepisom.

§ 30.

Kolegium stawia wnioski o mianowanie profesorów wszystkich kategorii. Do niego należy załatwianie spraw habilitacyjnych. Ono także mianuje personal pomocniczy przy zakładach należących do wydziału.

§ 31.

Kolegium ma prawo wydawać opinie naukowe w granicach nauk swojego wydziału, a o ile zostanie do tego zawezwane przez Ministerjum WR. i OP. ma do tego obowiązek.

§ 32.

Kolegium przysługuje prawo stawiania wniosków senatowi akademickiemu co do nadawania doktoratów honorowych osobom, szczególnie wobec nauki lub społeczeństwa zasłużonym.

§ 33.

Kolegium układa corocznie preliminarz potrzeb finansowych wydziału celem przedłożenia go senatowi akademickiemu.

§ 34.

Kolegium udziela swoim członkom urlopów, o ile nie przekraczają granic jednego miesiąca w ciągu półrocza oraz wydaje opinie w sprawie udzielenia urlopów dłuższych przez Ministerstwo.

§ 35.

Kolegium stawia propozycje co do nadawania stypendjów uczniom wydziału, oraz przyznaje nagrody za prace konkursowe, o ile statuty fundacji stypendyjnych i przepisy konkursowe wymagają propozycji ze strony wydziału.

§ 36.

Kolegium dopuszcza uczniów do egzaminów, zalicza im w razie potrzeby półrocza, lub pewne przedmioty, oraz udziela zwolnień od istniejących przepisów co do sposobu studjowania na danym wydziale.

§ 37.

W ramach niniejszej ustawy oraz w zgodzie z statutem uniwersyteckim wydaje kolegium regulamin dla wydziału. Ono też zatwierdza regulaminy zakładów i studjów, jakie w obrębie wydziału istnieją.

§ 38.

Kolegium wybiera dziekana oraz reprezentantów wydziału w senacie.

§ 39.

Wyboru dziekana dokonywa kolegium w ciągu miesiąca czerwca. Wybrany może być tylko jeden z profesorów zwyczajnych. Od wyboru może się uchylić tylko ten, kto w ciągu pięciu lat ostatnich spełniał urząd dziekana. Na jak długi okres czasu wybiera się dziekana, oznaczy regulamin każdego wydziału.

§ 40.

Do obowiązków dziekana należy zwoływanie kolegium i kierowanie jego obradami, przygotowywanie wniosków na posiedzenie i wykonanie powziętych uchwał. Przygotowanie wniosku może dziekan powierzyć jednemu z członków kolegium,

a gdyby ten nie chciał się tego zadania podjąć, to ewentualny spór rozstrzyga kolegium.

§ 41.

Do dziekana należy przyjmowanie uczniów na wydział i prowadzenie ewidencji tych uczniów. On także załatwia drobniejsze przekroczenia dyscyplinarne uczniów (§ 100).

§ 42.

Dziekan przewodniczy w komisjach egzaminacyjnych i rygorozalnych (nadawanie stopnia doktorskiego) i do niego należy powoływanie egzaminatorów i referentów przy tych egzaminach i rygorozach, a to w sposób wskazany w odpowiednich przepisach.

§ 43.

Z końcem roku szkolnego przedkłada dziekan senatowi akademickiemu wyczerpujące sprawozdanie z działalności wydziału po poprzednim podaniu go kolegium profesorskiemu do wiadomości.

§ 44.

Do pomocy w swoich czynnościach dodaną ma dziekan kancelarję z urzędnikiem w charakterze sekretarza.

§ 45.

W razie niemożności spełniania przez Dziekana jego funkcji, zastępuje go dziekan poprzedni (prodziekan) ewentualnie dziekan jeszcze dawniejszy.

§ 46.

Za swe czynności pobiera dziekan specjalną remunerację.

Grono nauczycielskie.

§ 47.

Członkowie grona nauczycielskiego dzielą się na następujące kategorie: 1) profesorowie zwyczajni, 2) profesorowie nadzwyczajni, 3) profesorowie honorowi, 4) profesorowie tytularni,

5) docenci płatni, 6) docenci prywatni, 7) asystenci, adjunkci, demonstratorowie, lektorowie.

§ 48.

Profesorów zwyczajnych i nadzwyczajnych mianuje naczelna władza państwowa na wniosek kolegium odpowiedniego wydziału. Kolegium ma obowiązek przedstawić w swej propozycji tylko jednego kandydata. Wniosek swój stawia kolegium na podstawie referatu komisji. Komisja ta może zapytać o zdanie także znawców i z poza grona kolegium, o ile kolegium to, albo w pewnym konkretnym wypadku, albo też wogóle w regulaminie wydziału, uzna to za potrzebne.

§ 49.

Propozycja kolegium ma być przedłożoną Ministerstwu WR. i OP., które przedstawia ją naczelnej władzy państwowej. Gdyby ministerstwo nie uważało propozycji kolegium za trafną, ma sprawa wrócić do kolegium, a kolegium ma obowiązek po upływie pół roku wystąpić z powtórnią propozycją.

W razie, gdyby i ta powtórna propozycja nie została przyjętą przez ministerstwo, sprawa jeszcze raz powraca do kolegium celem przedstawienia po raz trzeci wniosku po upływie terminu półrocznego. W ten sposób dzieje się aż do osiągnięcia obustronnego porozumienia, w żadnym zaś razie wbrew woli kolegium lub bez jego wniosku nie może nominacja nastąpić.

§ 50.

Profesorem honorowym może zostać tylko profesor wysłużony. Przysługuje mu prawo głosu w kolegium. Nominacja należy do władzy naczelnej w państwie na podstawie propozycji kolegium, przedłożonej przez ministerstwo.

§ 51.

Godność profesora tytularnego nadaje władza naczelna na podstawie propozycji kolegium, przedłożonej przez ministerstwo.

~~Obowiązki profesorów.~~

§ 52.

Obowiązki każdego profesora, a mianowicie przedmiot jego wykładu i ilość godzin wykładowych określa jego dekret nominacyjny. Propozycje w tym kierunku ma przedstawić kolegium równocześnie z wnioskiem co do nominacji.

§ 53.

Czas służby profesorów uniwersytetu określonym będzie w pragmatyce służbowej, jaka dla nich zostanie wydana. W każdym razie ustępują oni z końcem tego roku szkolnego, w którym ukończyli 70 lat życia i osiągają wówczas bez względu na lata służby pełną emeryturę.

§ 54.

Każdy z profesorów, docentów, czy lektorów ogłasza wykłady na tym wydziale, na którym został mianowany, względnie na którym otrzymał veniam legendi, lub z którym wiąże go umowa.

Za zezwoleniem obu odnośnych kolegiów wydziałowych wolno mu ogłosić wykłady także na innym wydziale.

Kolegium może powołać profesora z innego wydziału lub innego uniwersytetu na wykłady w pewnym półroczu.

§ 55.

Każdy z profesorów ma obowiązek wykladać w każdym półroczu w tym zakresie nauki, do którego go obowiązuje dekret nominacyjny i to tę ilość godzin, do jakiej go ów dekret obowiązuje. Zarazem ma obowiązek egzaminowania w tym zakresie, ile razy zostanie do tego na podstawie istniejących przepisów przez władze uniwersyteckie zawezwany.

§ 56.

Urlopów od powyższych obowiązków, o ile chodzi o czas dłuższy aniżeli jeden miesiąc na półrocze, udziela ministerstwo WR. i OP. na podstawie opinii wydziału.

§ 57.

Stanowisko docenta uzyskuje się na podstawie habilitacji.

Warunkiem dopuszczenia do habilitacji są odpowiednie osobiste kwalifikacje kandydata, o których rozstrzyga kolegium danego wydziału przed rozpatrzeniem jego warunków naukowych.

§ 58.

Kandydat pragnący uzyskać stanowisko docenta musi wykazać się posiadaniem tytułu doktorskiego, uzyskanego na jednym z uniwersytetów polskich. Jako równorzędny z tym tytułem może kolegium uznać bądź to tytuł doktorski, uzyskany na jednym z uniwersytetów zagranicznych, bądź to jakiś inny tytuł naukowy. Od wykazania się tytułem doktorskim mogą być zwolnieni przez uchwałę kolegium wybitni badacze naukowcy.

§ 59.

Habilitacja składa się z trzech aktów: 1) z oceny rozprawy naukowej, 2) z dyskusji habilitacyjnej, 3) z wykładu. Przed przeprowadzeniem tych trzech aktów wybiera kolegium z pośród swego grona co najmniej dwóch referentów, aby na podstawie ich oceny powziąć odpowiednie uchwały.

§ 60.

Rozprawa habilitacyjna ma być drukowana. Ma być ogłoszona w języku polskim, a prace w obcych językach mogą być dopuszczone tylko wyjątkowo. Ma ona stanowić istotny postęp nauki i świadczyć o samodzielności naukowego myślenia. Przy jej ocenie mogą być wzięte także i inne prace naukowe kandydata pod uwagę. Rozprawa doktorska nie może służyć jako rozprawa habilitacyjna.

§ 61.

Rozprawa habilitacyjna może objąć nie tylko sam temat pracy habilitacyjnej, ale cały ten dział nauki, w zakresie którego habilituje się kandydat.

§ 62.

Wykład odbywa się wobec członków wydziału na temat wybrany przez kandydata, ale zatwierdzony uchwałą kolegium. Ma on na celu stwierdzić umiejętność jasnego przedstawienia

pewnego problemu naukowego na podstawie współczesnego stanu nauki.

§ 63.

Akty habilitacyjne mają się odbywać w powyżej wymienionej kolejności. W razie niepomysłnej uchwały kolegium co do pierwszego lub drugiego aktu, odpada możliwość odbywania dalszych. Od drugiego lub trzeciego aktu, a nawet od obu, może kolegium kandydata wyjątkowo uwolnić.

§ 64.

W razie pomysłnej uchwały co do wszystkich trzech aktów zapada na wniosek referentów uchwała kolegium, nadająca kandydatowi *veniam legendi*. Uchwała ta orzeka zarazem, w jakim zakresie nauki zostaje ta *venia legendi* nadana. Ważność tej uchwały zależy od zatwierdzenia senatu.

§ 65.

Venia legendi może być rozszerzoną na inną dziedzinę w razie napisania przez docenta nowej pracy naukowej z tej innej dziedziny.

Venia legendi nadana na jednym z polskich uniwersytetów może być uznana za ważną na innym uniwersytecie przez kolegium odpowiedniego wydziału za zatwierdzeniem przez senat.

§ 66.

Uzyskawszy *veniam legendi*, otrzymuje docent prywatne prawo wykładania w oznaczonym zakresie. Żadnego obowiązku wykładania przez samą habilitację wobec uniwersytetu nie ściąga. Jeżeli jednakowoż tego prawa wykładania w przeciągu pięciu semestrów nie wykonywa, to jego *venia legendi* gaśnie, a on traci prawo do tytułu docenta. Przedłużenie tego tytułu może nastąpić na podstawie uchwały kolegium.

§ 67.

Docenci, którzy działając w uniwersytecie co najmniej przez dwa półrocza, wykazali wybitne nauczycielskie i naukowe zdolności, mogą mieć powierzony sobie przez kolegium wydziału obowiązek prowadzenia pewnych wykładów, względnie ćwiczeń,

zwłaszcza w tym wypadku, jeśli chodzi o specjalność, która nie jest reprezentowana przez osobnego zwyczajnego lub nadzwyczajnego profesora. Z powierzeniem takiego obowiązku winna być połączona stała remuneracja (docentura płatna). Obowiązki takiego docenta płatnego określi w każdym wypadku umowa, zawarta przez tę władzę, która dostarczy sposobów pokrycia remuneracji; a więc bądź to przez władze państwowe, bądź to przez władze uniwersyteckie (senat).

§ 68.

Siły pomocnicze naukowe, potrzebne przy odbywaniu wykładów, ćwiczeń, seminarjów, noszą nazwę adjunktów, asystentów lub demonstratorów. Mianuje ich kolegium na wniosek odpowiedniego profesora. Nominacja może się rozciągnąć powyżej na przeciąg 4 semestrów. Kolegium również ma władzę usunąć ich w razie potrzeby z zajmowanego stanowiska.

§ 69.

Bliższe oznaczenie obowiązków tych sił należy do regulaminów odnośnych zakładów. Dopuszczenie asystenta do wykładów w zastępstwie profesora lub do kierownictwa ćwiczeniami może nastąpić tylko na podstawie uchwały wydziału i na ściśle oznaczony czas.

§ 70.

Lektorowie są to nauczyciele przedmiotów, mających znaczenie praktyczne. Powołuje ich kolegium wydziału, a obowiązki ich określa kontrakt, który musi być zatwierdzony przez senat.

Wykłady i studja uniwersyteckie.

§ 71.

Wykłady uniwersyteckie dzielą się na wykłady w znaczeniu ściślejszem oraz na ćwiczenia praktyczne lub teoretyczne, odbywane pod kierunkiem profesorów w pracowniach i seminarjach.

§ 72.

Każdy z wykładających ma zgłosić te wykłady, jakie zamierza odbywać w ciągu najbliższego półrocza, na wyznaczonem

w tym celu posiedzeniu kolegium. Wykłady, przyjęte do wiadomości przez kolegium, zostają ogłoszone w ogólnym spisie.

§ 73.

Aby uzyskać możliwość uczęszczania na wykłady musi uczeń być zapisanym na uniwersytet bądź to w charakterze ucznia zwyczajnego, bądź to nadzwyczajnego. Celem zapisania się na ucznia zwyczajnego trzeba wykazać się świadectwem dojrzałości, uzyskanem w jednej z polskich szkół średnich ogólnie kształcących.

Regulaminy wydziałów oznaczają, które typy tych szkół mogą wydawać świadectwa dojrzałości, uprawniające do uczęszczania na dany wydział.

Uczniowie szkół prywatnych mogą być przyjęci na uniwersytet w charakterze uczniów zwyczajnych tylko wtedy, jeśli świadectwa tych szkół uznane zostały przez władzę rządową za równorzędne ze świadectwami szkół publicznych. Tosamo odnosi się do przyjmowania na podstawie świadectw dojrzałości szkół średnich zagranicznych.

§ 74.

Uczniowie zwyczajni jednego z polskich uniwersytetów mogą się przenosić na inny po uzyskaniu świadectwa odejścia.

§ 75.

O przyjęciu na słuchacza nadzwyczajnego rozstrzyga dziekan odnośnego wydziału, przyczem ma wziąć pod uwagę zarówno stopień przygotowania naukowego, jak i fakt, czy dla uczniów nadzwyczajnych wystarcza miejsca.

§ 76.

Zarówno słuchacze zwyczajni, jak nadzwyczajni, wpisują się na jeden z wydziałów, a mianowicie na ten, którego zakres najbardziej się zgadza z ogólnym kierunkiem ich studjów.

Uczniowie jednego wydziału mogą, o ile starczy miejsca, lub o ile przepisy regulaminowe temu się nie sprzeciwiają, wpisywać się na wykłady innych wydziałów.

§ 77.

Tylko uczniowie zwyczajni mogą być dopuszczani do egzaminów uniwersyteckich. O ile do dopuszczenia do egzaminu potrzeba wykazania się wysłuchaniem pewnych wykładów, to tylko wykłady słuchane w charakterze ucznia zwyczajnego mają być uwzględnione.

§ 78.

Aby być dopuszczonym do udziału w ćwiczeniach praktycznych i teoretycznych, musi uczeń uzyskać pozwolenie od odpowiedniego profesora. Warunki dopuszczenia i korzystania z nich oznaczają osobne regulaminy. Na końcu półroczu ma się uczeń postarać o poświadczenie w indeksie, że w ćwiczeniach tych brał udział z dobrym skutkiem.

§ 79.

Bliższe przepisy, dotyczące sposobu i czasu wpisywania się na uniwersytet, będą zawierać statuty uniwersyteckie. Taksamo co do opuszczenia uniwersytetu. Uczeń, wpisany na uniwersytet, ma otrzymać odpowiednią legitymację. Uczeń, opuszczający uniwersytet, otrzymuje świadectwo odejścia, w którym będą wymienione wykłady, jakich słuchał, oraz ćwiczenia, na jakie uczęszczał, dalej egzamina, jakie w ciągu swych studjów złożył, nagrody, jakie pozyskał, wreszcie ewentualne kary dyscyplinarne, o ile je na niego nałożono.

§ 80.

NB.: Przepisy o podziale roku szkolnego na 2 semestry, względnie na 3 trimestry wraz z przepisami o rozpoczęciu i zakończeniu roku szkolnego, będą w sposób jednakowy ustalone dla polskich uniwersytetów po ich porozumieniu się między sobą.

§ 81.

NB.: Tosamo dotyczy przepisów o świątach i ferjach uniwersyteckich.

Zakłady naukowe uniwersytetu.

§ 82.

Zakłady naukowe związane z uniwersytetem są albo ogólnie

uniwersyteckie, jak w szczególności Biblioteka uniwersytetu, albo są to zakłady pewnych wydziałów uniwersytetu.

§ 83.

Każdy zakład uniwersytecki ma własną dotację bądź to wyznaczoną przez rząd, bądź to płynącą z majątku, będącego własnością uniwersytetu. Dotacje te asygnuje zakładom rektor na podstawie uchwał senatu. Rachunki z dochodów i wydatków każdego zakładu prowadzi biuro rachunkowe rektorskie.

§ 84.

Opieka nad gmachami należącymi do zakładów uniwersyteckich i konserwacja ich jest rzeczą biura technicznego rektorskiego, a koszta tego pokrywane będą z funduszków wyznaczonych na utrzymanie gmachów w budżecie uniwersyteckim.

Załatwianie w sposób łączny dla wszystkich zakładów tych czynności administracyjno-gospodarczych, które z pożytkiem dla zakładów mogą być w ten sposób dokonywane, będzie miało sobie powierzone Biuro techniczne rektorskie (ekonomat, intendantura).

§ 85.

O ile pewien zakład, lub szereg zakładów uniwersyteckich posiada związane ze sobą bliżej uposażenie w nieruchomościach, wymagające specjalnego zarządu, to jest rzeczą senatu, uchwalić na wniosek odpowiedniego wydziału dokładny regulamin, w jaki sposób ten zarząd ma być wykonywany.

§ 86.

Na czele każdego zakładu wydziałowego stoi dyrektor. Jest nim ten profesor, któremu kierownictwo naukowe odnośnego zakładu powierzył na wniosek wydziału dekret nominacyjny. Jeśli zachodzi potrzeba ustanowienia prowizorycznego zastępstwa, powołanie zastępcy dyrektora należy do wydziału.

Za kierownictwo naukowe odpowiada dyrektor wobec kolegium profesorów odnośnego wydziału, zaś za administrację jego wobec senatu.

§ 87.

Dyrektor każdego zakładu wydziałowego kieruje pracą naukową i zawiaduje zarówno zbiorami, jak środkami naukowymi i funduszami zakładu. On też czuwa nad biegiem prac naukowych i nad porządkiem w zakładzie. Władzy jego podlega zarówno personal naukowy zakładu, oraz służba, jak i młodzież korzystająca z zakładu. — W razie potrzeby może być zarząd naukowy pewnych zakładów np. seminarjów urządzony kolegialnie.

§ 88.

Każdy zakład wydziałowy ma posiadać własny regulamin porządkowy, zatwierdzony przez kolegium profesorów odnośnego wydziału.

§ 89.

Naukowy personal pomocniczy przy zakładach wydziałowych (adjunkci, asystenci, demonstratorzy) zarówno jak techniczny (mechanicy etc.) mianuje wydział na wniosek dyrektora. Gdyby jednak zaszła potrzeba mianowania personalu technicznego wspólnego dla kilku zakładów, to nominacja należy do senatu. Służbę zarówno pomocniczą, jak stałą, mianuje senat, również na wniosek dyrektora. Płace i remuneracje, zarówno personalu naukowego, jak i służby asygnuje rektor według norm ustawą przepisanych. Nad personelem naukowym i służbą powyższych zakładów wykonywa władzę dyscyplinarną senat.

§ 90.

Korzystanie z zakładów wydziałowych i z ich środków naukowych dozwolone jest młodzieży, zapisanej na uniwersytet w miarę ogólnych przepisów, uchwalonych przez wydział, oraz wedle specjalnych regulaminów każdego wydziału. Osoby, nie zapisane na uniwersytet, mogą korzystać z tych zakładów za specjalnem pozwoleniem dyrektora zakładu.

Sprawozdanie z działalności naukowej ma przedłożyć dyrektor zakładu wydziałowego z końcem roku szkolnego kolegium wydziałowemu do wiadomości.

§ 91.

Z końcem roku budżetowego ma dyrektor zakładu wydzia-

łowego złożyć senatowi szczegółowe sprawozdanie rachunkowe z użycia dotacji wraz z wykazem nabytków i strat w inwentarzu. Sprawozdania te są podstawą do przeprowadzenia z ramienia senatu postępowania kontrolującego za pośrednictwem osobnej komisji. Skład tej komisji oraz sposób jej funkcjonowania oznaczy osobny regulamin. Gdyby senat miał wątpliwości co do przyjęcia sprawozdania dyrektora zakładu wydziałowego do wiadomości, ma je odesłać odnośnemu wydziałowi celem rozpatrzenia sprawy i postawienia wniosku. Wniosek ma zdążać do usunięcia dostrzeżonych nieprawidłowości. W razie potrzeby wolno jest senatowi odebrać kierownictwo dyrektorowi zakładu wydziałowego.

§ 92.

Biblioteka uniwersytecka jest zakładem ogólnouniwersyteckim. Na czele jej stoi dyrektor biblioteki, mianowany na wniosek senatu przez władzę państwową. W podobny sposób mianowany jest jego zastępca. Inni urzędnicy biblioteki mianowani są przez władze państwowe na wniosek dyrektora biblioteki, przedłożony ministerstwu za pośrednictwem senatu. Warunkiem nominacji urzędnika w bibliotece uniwersyteckiej jest wykazanie się fachowymi studjami archiwalno-bibliotekarskimi, oraz odbyciem stosownej praktyki.

§ 93.

Władzę dyscyplinarną nad urzędnikami bibliotecznymi wykonywać się będzie wedle przepisów pragmatyki służbowej dla profesorów uniwersytetu i stosownie do specjalnych postanowień dotyczących się urzędników.

§ 94.

Dyrektor biblioteki kieruje zarządem biblioteki i zawiaduje zbiorami. Jemu podlegają urzędnicy i służba, do jego zarządzeń powinna się również stosować młodzież, profesorowie i publiczność, korzystająca z biblioteki. Biblioteka ma posiadać regulamin porządkowy, określający warunki i sposób pracowania w niej. Regulamin ten, wypracowany przez dyrektora, ma być zatwierdzony przez senat.

§ 95.

Z końcem każdego roku szkolnego ma dyrektor biblioteki przedłożyć ministerstwu WR. i OP. sprawozdanie zarówno z ruchu naukowego w bibliotece, jak z użycia dotacji i z administracji swoim zakładem. Sprawozdanie to przesyła on ministerstwu za pośrednictwem senatu.

§ 96.

Wszystkie sprawy biblioteczne, jakie mają być przedłożone ministerstwu za pośrednictwem senatu (nominacje urzędników, sprawozdania itd.) referuje dyrektor biblioteki osobiście na posiedzeniu senatu.

§ 97.

Dla wydawania opinii w sprawach bibliotecznych, a przede wszystkim dla odpowiadającego potrzebom ciała nauczycielskiego uniwersytetu i potrzebom młodzieży zakupna dzieł oraz czasopism wybiera senat komisję biblioteczną, w której powinny być reprezentowane wszystkie wydziały. Wspólnie z tą komisją układa dyrektor corocznie projekt rozłożenia dochodów biblioteki na pewne działy, a wydziałom uniwersytetu przysługuje w tych granicach prawo stawiania wniosków co do zakupna dzieł i prenumeraty czasopism naukowych. Wnioski tej komisji ma dyrektor uwzględniać w miarę możliwości.

§ 98.

Osobna umowa pomiędzy dyrekcjami wszystkich bibliotek uniwersyteckich ma być podstawą dla porozumienia co do zakupna droższych dzieł i czasopism w ten sposób, aby uniknąć zbędnych wydatków, oraz co do wzajemnego wypożyczania sobie dzieł, czasopism i rękopisów.

Przepisy o karności uniwersyteckiej.

§ 99.

Każdy uczeń, zapisujący się na uniwersytet, ma złożyć na piśmie uroczyste ślubowanie przestrzegania przepisów uniwersyteckich i godności akademickiej.

§ 100.

Naruszenie przepisów uniwersyteckich lub godności akademickiej pociąga za sobą odpowiedzialność dyscyplinarną uczniów. Mniejsze sprawy dyscyplinarne załatwia dziekan, ważniejsze podlegają sądowi uniwersyteckiemu.

§ 101.

W skład sądu uniwersyteckiego wchodzi sędzia uniwersytecki mianowany na przeciąg lat trzech przez senat, oraz dwaj wybrani przez senat profesorowie. Urząd sędziego jest remunerowany. Sędziego mianuje senat bądź to z grona członków wydziału prawa, bądź też z pomiędzy sędziów zawodowych.

§ 102.

Tok postępowania przed sądem uniwersyteckim, dokładniejszy zakres jego kompetencji w stosunku do dziekana (§ 100), rodzaje i wymiar kar, oraz możliwość odwołania się w pewnych sprawach od wyroku sądu uniwersyteckiego do senatu, określi bliżej statut uniwersytecki, względnie regulamin sądu.

§ 103.

Uczniowie uniwersytetu mają prawo zakładania stowarzyszeń akademickich. Nazwa »stowarzyszeń akademickich« przysługuje tylko takim stowarzyszeniom, które się zastosują do przepisów niżej podanych.

§ 104.

Stowarzyszenia akademickie nie mogą mieć celów politycznych, a należeć do nich mogą tylko słuchacze i członkowie gromad nauczycielskich uniwersytetu.

§ 105.

Powstanie stowarzyszenia akademickiego jest zależne od zatwierdzenia statutu jego przez senat. Statut musi się stosować do zasadniczych postanowień statutu wzorowego, jaki dla każdego uniwersytetu senat wypracuje i ogłosi.

Także każdą zmianę statutu należy przedłożyć do zatwierdzenia senatowi.

§ 106.

Z początkiem każdego roku szkolnego powinno każde stowarzyszenie podać do wiadomości rektora listę członków jego zarządu, a także w ciągu roku ma donieść bezzwłocznie o zmianach dokonanych w tym zarządzie.

§ 107.

Dla opieki i nadzoru nad każdym ze stowarzyszeń akademickich ma senat prawo wyznaczenia kuratora w osobie jednego z członków grona nauczycielskiego uniwersytetu. Tylko stowarzyszenia akademickie mają prawo do opieki ze strony władz uniwersyteckich.

§ 108.

W murach gmachów uniwersyteckich mogą się odbywać zgromadzenia słuchaczy (»wiece«) tylko o tyle, o ile rektor na takie zgromadzenie zezwoli.

Na każdy »wiec« może rektor wydelegować swego zastępcę, albo być na nim osobiście obecnym.

§ 109.

Na wiecu dozwolonem jest tylko omawianie kwestji ściśle z życiem akademickiem związanych.

§ 110.

Porządek obradowania na wiecu ma się stosować do regulaminu, jaki młodzież dla swoich wieców uchwali na zwołanem osobno w tym celu ogólno-akademickiem zebraniu. Regulamin ten ma być senatowi przedstawiony do zatwierdzenia. Na początku każdego wiecu ma być ten regulamin podany przez zwołujących do wiadomości zebranych.

L. 977 ex 1919/20.

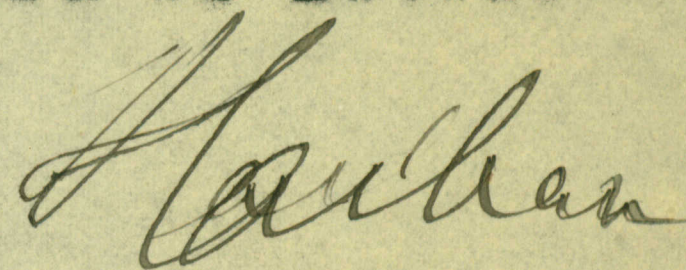
Lwów, 17. grudnia, 1919.

Do
JWPana Profesora
Dra Kazimierza T w a r d o w s k i e g o.

Odnosnie do tut.pisma z dnia 3.b.m. L.820 ex 1919/20.
Rektorat uprasza usilnie o udzielenie opinii o projekcie usta-
wy o ustroju najwyższych szkół w Państwie Polskiem już w dniu
20.grudnia b.r., a to celem dania możliwości wypowiedzenia się
w tej sprawie także ze strony Senatu akademickiego.

Rektorat nadmienia, że przedłużonego przez Ministerstwo
W.R.i O.P. terminu do końca grudnia b.r.nie można przekroczyć,
bo termin ten oznaczony został na życzenie Uniwersytetu Jagiel-
lońskiego, do którego przyłączył się i nasz Uniwersytet.

Z Rektoratu Uniwersytetu Jana Kazimierza we Lwowie.

t.cz.Rektor.

PROJEKT USTAWY UNIWERSYTECKIEJ.

Projekt ustawy uniwersyteckiej, opracowany przez komisję złożoną z 20 członków /powołanych przez Senat Akademicki z wszystkich wydziałów/, jest pomyślany jako "ustawa ramowa". To znaczy zawiera tylko przepisy zasadnicze, regulujące tylko kwestję, które powinny być jednakowo we wszystkich uniwersytetach polskich uregulowane, w interesie ich jednolitości. Pozatem jednak pozostawia ten projekt szerokie pole działalności autonomicznej senatów i wydziałów uniwersyteckich. Każdemu uniwersytetowi /senatowi/ pozostawia on wypracowanie szczegółowego "statutu" uniwersyteckiego, uwzględniającego potrzeby danej wszechnicy i specjalne jej warunki. Taksamo każdy wydział ma wypracować dla siebie regulamin w ramach ogólnego "statutu". Do tych "statutów" i "regulaminów" należy rozstrzygnąć kwestje tutaj niedotknięte.

Projekt nie uwzględnia potrzeb innych szkół wyższych, jak politechniki, akademji sztuki etc.

Wreszcie nie dotyka on kwestji jednakowego uregulowania wymagań przy egzaminach i nadawaniu stopni akademickich /doktorat/, gdyż kwestję tę będzie można dopiero uregulować po otrzymaniu wniosków ze strony wydziałów.

W s t ę p.

Najwyższe zakłady naukowe poświęcone pielęgnowaniu i rozszerzaniu całości wiedzy ludzkiej noszą w państwie polskiem nazwę Uniwersytetów.

Mają one służyć Nauce i Ojczyźnie. W tym celu mają szukać i dochodzić prawdy we wszystkich gałęziach wiedzy ludzkiej, a zarazem mają przewodniczyć na drodze poznawania tej Prawdy przez polską młodzież szkolną akademicką. Przez nią zaś mają rozpowszechniać ją wśród całego Narogu polskiego, w imię zasad przyświecających moralnemu i umysłowemu doskonaleniu się rodzaju ludzkiego.

W ten sposób będą one spełniały jaknajwierniej to zadanie, jakie już przed wiekami wskazał najstarszemu z nich wielki jego

założyciel, król Kazimierz, życząc mu, aby był nauk perłą, aby kształcił mężów błyszczących dojrzałą radą, cnotą zdobnych i w naukach biegłych - a zarazem, aby stał się krynica umiejętności wiedzy, z której pełni mogliby czerpać wszyscy.

PRZEPISY OGÓLNE.

§ 1.

Odpowiednio do powyżej wskazanych celów mają być w uniwersytetach uprawiane i wykładane w miarę możliwości wszystkie działy nauk i wszystkie ich odgałęzienia, które dopiero razem wzięte tworzą jedną całość. We wszystkich tych działach mają uniwersytety przysposabiać uczniów swoich do samodzielnej, badawczej pracy, a przysposobienie to mają stwierdzać przez udzielenie stopni naukowych.

Ponadto, będąc zakładami państwowymi, mają uniwersytety w tym charakterze przygotowywać uczniów do wykonywania zawodów, opierających się na znajomości nauk w uniwersytecie pielęgnowanych.

§ 2.

Historyczny podział uniwersytetów na fakultety czyli wydziały zostaje utrzymany.

Prawidłowo ma się składać każdy uniwersytet z czterech wydziałów: teologicznego, prawniczego, lekarskiego i filozoficznego.

Liczba wydziałów może być jednak powiększona. Przypadek taki znajdzie, jeśli np. okaże się potrzeba rozdzielenia jednego zbyt obszerną grupę nauk obejmującego fakultetu na dwa. Toż samo, jeżeli okaże się pożądanem nadanie jednemu ze "studjów", istniejących w obrębie pewnego fakultetu, charakteru odrębnego wydziału.

§ 3.

Zasady ustroju uniwersyteckiego określa w sposób jednolity dla wszystkich uniwersytetów niniejsza ustawa. W granicach jej zostaje przyznana każdemu z nich autonomia, a przedewszystkiem możliwość wydania własnego statutu, zawierającego szczegółowe przepisy, rozwijające podane tu zasady. Przepisy te nie mogą się jednak sprzeciwiać zawartym tu postanowieniom.

Również przysługuje uniwersytetom pełny samorząd, o ile nie został ograniczony niniejszą ustawą.

§ 4.

Na podstawie niniejszej ustawy zostaje uznany charakter osoby prawniczej Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie, który to charakter uniwersytet ten od swojego założenia posiadał. Innym zaś uniwersytetom w Państwie Polskim istniejącym zostaje ten charakter przez niniejszą ustawę przyznany.

Jako osoby prawnicze są uniwersytety podmiotami praw majątkowych na równi z osobami fizycznymi.

Zarząd . swoim majątkiem wykonywać będą uniwersytety same przez powołane do tego ustawą niniejszą władze, a zarząd ten nie podlega żadnym specjalnym ograniczeniom.

WŁADZE OGOLNO-UNIWERSYTECKIE.

§ 5.

Władzami naczelnymi uniwersytetu są: 1/ Senat akademicki, 2/ Rektor i prorektor.

§ 6.

Senat akademicki składa się z Rektora, z byłego / t.j. poprzedzającego/ Rektora, z zastępy Rektora /prorektora/, z dziekanów, z prodziekanów, oraz z członków obranych na lat dwa przez wydziały uniwersyteckie /delegaci wydziałów/.

§ 7.

Do zakresu działania Senatu akademickiego należy załatwianie wszystkich ważniejszych spraw, mających charakter ogólnouniwersytecki.

Z pomiędzy takich spraw wymienia się przykładowo następujące:

1/ Uchwalenie statutu uniwersyteckiego oraz zatwierdzanie regulaminów wydziałowych.

2/ Zatwierdzanie regulaminów dla biblioteki uniwersyteckiej oraz dla innych zakładów ogólnouniwersyteckich.

3/ Uchwalanie budżetu uniwersyteckiego w zakresie przeznaczonych przez rząd na cele uniwersyteckie dotacji, oraz własnych funduszków uniwersytetu.

4/ Uchwały w sprawach zarządu majątkiem uniwersytetu i fundacji związanych z uniwersytetem.

5/ Rozdawnictwo stypendjów po zasięgnięciu opinii wydziałów.

6/ Uchwały w sprawie tworzenia nowych fakultetów, do których powzięcia potrzebne jest porozumienie z najbliższymi zainteresowanymi wydziałami.

7/ Nadawanie doktoratów honorowych na podstawie wniosków wydziałów.

8/ Mianowanie i uwalnianie adjuktów, urzędników i służby uniwersyteckiej oraz personelu technicznego wspólnego dla kilku zakładów uniwersyteckich.

9/ Propozycje co do obsadzania urzędu Dyrektora Biblioteki i jego zastępcy.

10/ Sprawy dyscyplinarne ciała nauczycielskiego, personelu bibliotecznego, personelu technicznego, zakładów uniwersyteckich, urzędników uniwersyteckich i służby uniwersyteckiej /a to na podstawie przepisów osobnej pragmatyki służbowej uniwersyteckiej/. Zatwierdzanie wyroków, wydanych w sprawach dyscyplinarnych uczniów przez sąd uniwersytecki, oraz rozstrzyganie odwołań w takich sprawach.

11/ Orzekanie w sprawach honorowych, gdyby zaszła potrzeba wdrożenia tego rodzaju postępowania przeciwko jednemu z członków grona nauczycielskiego, albo personelu bibliotecznego, ze względu na interes uniwersytetu.

12/ Wykonywanie kontroli nad prowadzeniem zakładów uniwersyteckich.

13/ Mianowanie członków sądu uniwersyteckiego.

14/ Zatwierdzanie porozumienia między rektorem a prorektorem co do spraw, jakie ten ostatni w następstwie rektora ma załatwiać.

15/ Zatwierdzenie uchwał kolegiów wydziałowych co do nadania wenia legendi.

16/ Przyjmowanie do wiadomości sprawozdań rocznych dziekanów z działalności wydziałów.

17/ Wydawanie opinii w sprawach bibliotecznych, przedkładanych Ministerstwu za pośrednictwem Senatu.

18/ Zatwierdzanie statutów stowarzyszeń akademickich oraz regulaminów wiecowych.

19/ Zawieranie umów co do wykładów z docentami, z nauczycielami i lektorami uniwersyteckimi, o ile funduszków na pokrycie remuneracji dla nich dostarcza uniwersytet.

§ 8.

Dla spraw, mających charakter stały lub dłużej trwających, wybiera senat corocznie komisje; zadaniem tych komisji jest przygotowywać wnioski dla uchwał senatu. Z końcem każdego roku przewodniczący komisji ma obowiązek zdać senatowi sprawę z jej działalności. Każda komisja układa dla siebie regulamin.

§ 9.

Senat akademicki zwołuje Rektor. Może to nastąpić albo wedle własnego jego uznania, albo w razie zażądania ze strony conajmniej sześciu jego członków, albo gdyby domagała się tego uchwała jednego z wydziałów.

§ 10.

Do prawomocności uchwał senatu potrzeba obecności więcej aniżeli połowy jego członków.

Z każdego posiedzenia senatu sporządza się protokół, który przedkłada się do wiadomości Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

Bliższe przepisy co do obrad senatu obejmuje regulamin senatu.

§ 11.

Wykonanie każdej uchwały senatu może rektor zawiesić, jednakże musi w takim razie zwołać po upływie tygodnia drugie posiedzenie senatu i sprawę przedłożyć na niem powtórnie do rozstrzygnięcia. Gdyby i wtedy zapadła uchwała, zgodna z poprzedzającą, musi uchwałę wykonać.

§ 12.

Rektor jest wybierany na przeciąg dwóch lat z grona zwyczajnych profesorów i to z ograniczeniem do takich, którzy już byli raz dziekanami. Wybór odbywa się w pierwszej połowie lipca; urzędowanie swoje obejmuje rektor z początkiem roku szkolnego.

Wykonanie uchwały senatu i jej wykonanie obowiązuje do roku szkolnego
Rektor

W razie, gdyby rektor w ciągu urzędowania ustąpił, nowo obrany rektor urzęduje tylko do końca dwulecia poprzednika.

§ 13.

W dwa tygodnie po wyborze rektora odbywa się wybór prorektora, również na przeciąg dwóch lat. Wybrany może być tylko profesor zwyczajny. W razie wcześniejszego ustąpienia jego nowo obrany prorektor urzęduje tylko do końca dwulecia poprzednika.

§ 14.

Wyborów rektora i prorektora dokonywają dziekani i prodekanowie, mający funkcjonować w następującym roku szkolnym wraz z tymi delegatami wydziałów do senatu, którzy mają w nim zasiadać w roku następnym. Przewodniczy przy tych wyborach rektor urzędujący, który w razie równości głosów rozstrzyga.

§ 15.

Prorektor zastępuje rektora w razie, gdyby zachodziła przeszkoda w urzędowaniu rektora. Gdyby zachodziła potrzeba zastąpienia prorektora w urzędowaniu, powołuje do tego rektor jednego z dziekanów.

§ 16.

Rektor a/ zastępuje uniwersytet na zewnątrz; b/ zwołuje senat i kieruje obradami senatu, oraz wykonywa jego uchwały; c/ załatwia we własnym zakresie działania te sprawy ogólnouniwersyteckie, które nie wymagają uchwał senatu.

Z działalności swojej zdaje rektor sprawę na posiedzeniu senatu.

§ 17.

Załatwianie pewnych grup spraw /np. związanych z zarządzeniem majątku lub dotacji uniwersyteckich, spraw budowlanych uniwersyteckich i t.p./ może rektor w zastępstwie swoim powierzyć prorektorowi.

Jakie sprawy tenże obejmie, zależy od jego porozumienia z rektorem, ale umowa musi być zatwierdzona przez senat.

Za wykonywanie funkcji w powierzonym zakresie odpowiada przed senatem prorektor.

*Wskazanie Rektora i Prorektora wybierają w całości i w całości
Wybór Prorektora jest i Prorektora
Prorektora jest i Prorektora*

*Wykonanie Rektora i Prorektora
Wykonanie Rektora i Prorektora*

§ 18.

Za swe czynności pobierają rektor i prorektor remunera-
cje.

§ 19.

Były rektor, prorektor i dziekan stanowią radę rektor-
ską, zwoływaną przez rektora wedle własnego uznania.

Opinie tej rady nie krępują rektora.

Uchwałą senatu mogą być pewne sprawy odstąpione tej
radzie do załatwienia w zastępstwie senatu.

§ 20.

Dla załatwiania spraw, należących do jego zakresu, po-
sługuje się rektor, względnie prorektor, biurami uniwersyteckimi.

Biura uniwersyteckie składają się z czterech równorzęd-
nych kancelarii:

- a/ Sekretariat uniwersytetu,
- b/ Biura rachunkowe, prowadzące rachunki uniwersytetu
i jego zakładów, oraz administrujące funduszami.
- c/ Biuro prawne /syndykat/,
- d/ Biuro techniczne /sprawy budowlane, ekonomat, in-
tendantura/.

Na czele każdego z tych biur stoi szef, mianowany przez
senat, a podlegający rektorowi /względnie prorektorowi/. Szefo-
wi podlegają urzędnicy biur, mianowani również przez senat.

Wszyscy urzędnicy tych biur podlegają władzy dyscyplinar-
nej senatu, a to według przepisów pragmatyki służbowej uniwer-
syteckiej.

ORGANIZACJA WYDZIAŁÓW.

§ 21.

Wydziały, na jakie każdy uniwersytet się dzieli, tworzą
ciała autonomiczne i samorządne z ograniczeniami, wynikającymi
bądź to z niniejszej ustawy, bądź to ze statutu uniwersyteckiego.

§ 22.

Celem rozwijania wiedzy, albo celem nauczania jej w pewnym
specjalnym zakresie, zwłaszcza gdy chodzi o wiedzę praktyczną,
może każdy z wydziałów uniwersyteckich tworzyć podporządkowane
władzom wydziału "studja".

Studja takie mogą mieć, na podstawie osobnego regulaminu, uchwalonego dla nich przez wydział, przyznaną sobie samodzielność co do administracji i co do układania planu nauk.

§ 23.

Do wydziału uniwersyteckiego należą z pośród członków grona nauczycielskiego: wykładający na tym wydziale profesorowie zwyczajni, nadzwyczajni, honorowi, tytularni, oraz docenci. Każdy z nich może być tylko członkiem jednego z wydziałów.

§ 24.

Władzami, do których należy wykonywanie autonomji i samorządu wydziałów, są: 1/ kolegium profesorskie, oraz 2/ dziekan wydziału.

§ 25.

W skład kolegium profesorskiego wchodzi: a/ wszyscy profesorowie zwyczajni i honorowi, b/ profesorowie nadzwyczajni w liczbie wynoszącej połowę profesorów zwyczajnych, a to wedle swego starszeństwa, c/ dwaj reprezentanci docentów, wybierani na rok z grona docentów. Wybrani mogą być tylko docenci, którzy wykładali conajmniej trzy półrocza.

§ 26.

Posiedzenia kolegium profesorskiego zwołuje dziekan i on na nich przewodniczy. Wszyscy członkowie kolegium mają obowiązki regularnego uczęszczania na posiedzenia. Do ważności uchwał potrzeba obecności przynajmniej połowy jego członków, przyczem profesorów honorowych się nie uwzględnia. Profesorowie nadzwyczajni, nie będący członkami kolegium, oraz profesorowie tytularni, mogą być zapraszani na posiedzenia i brać udział w dyskusji, nie biorą jednak udziału w głosowaniu.

Z każdego posiedzenia ma być sporządzony protokół i przesłany rektorowi oraz Ministerstwu Oświecenia w uwierzytelnionym odpisie.

§ 27.

Do zakresu działania kolegium profesorskiego należy załatwianie wszystkich ważniejszych spraw wydziału, o ile zaś kolegium nie powierzyło osobną uchwałą dziekanowi, albo też specjalnym komisjom do załatwiania.

§ 28.

Przedewszystkiem powinno kolegium czuwać nad tem, aby w każdym półroczu ułożono taki porządek wykładów, któryby zaspokajał należycie potrzeby nauki i nauczania. Powinno więc starać się o zupełność i wszechstronność wykładów oraz ćwiczeń, odpowiadającą wymaganiom nauki, oraz interesom młodzieży akademickiej. Gdyby siłami danego wydziału nie dało się potrzebom tym zadośćuczynić, wolno kolegium profesorskiemu, zwrócić się celem zapewnienia odpowiednich wykładów, do sił naukowych z poza swego grona, np. z innego wydziału.

§ 29.

Do kolegium należy czuwanie nad tem, aby wykładowcy, wchodzący w skład wydziału, ogłaszali wykłady, odpowiadające nałożonym na nich obowiązkom i przyznanym im prawom, oraz prowadzili z uczniami odpowiednie prace laboratoryjne i seminaryjne. Ono też czuwa nad tem, aby wykłady zaczynały się i kończyły w terminach, odpowiadających przepisom.

§ 30.

Kolegium stawia wnioski o mianowanie profesorów wszystkich kategorii. Do niego należy załatwianie spraw habilitacyjnych. Ono także mianuje personel pomocniczy naukowy i techniczny z wyjątkiem adjunktów, co do których przedstawia tylko wnioski senatowi, oraz z wyjątkiem przewidzianym w § 89 /personel techniczny, wspólny dla kilku zakładów/.

§ 31.

Kolegium ma prawo wydawać opinie naukowe w granicach nauk swojego wydziału; a o ile zostanie do tego zawezwane przez Ministerjum WR. i Op., ma do tego obowiązek.

§ 32.

Kolegium przysługuje prawo stawiania wniosków senatowi akademickiemu co do nadawania doktoratów honorowych osobom szczególnie wobec nauki lub społeczeństwa zasłużonym

§ 33.

Kolegium układa corocznie preliminarz potrzeb finansowych wydziału celem przedłożenia go senatowi akademickiemu.

§ 34.

Kolegjum udziela swoim członkom urlopów, o ile nie przekraczają granic jednego miesiąca w ciągu półrocza, oraz wydaje opinie w sprawie udzielania urlopów dłuższych przez Ministerstwo.

§ 35.

Kolegjum stawia propozycje co do nadawania stypendjów uczniom wydziału, oraz przyznaje nagrody za prace konkursowe, o ile statuty fundacji stypendyjnych i przepisy konkursowe wymagają propozycji ze strony wydziału.

§ 36.

Kolegjum dopuszcza uczniów do egzaminów, zalicza im w razie potrzeby półrocza lub pewne przedmioty, oraz udziela zwolnień od istniejących przepisów co do sposobu studjowania na danym wydziale.

§ 37.

W ramach niniejszej ustawy oraz w zgodzie z statutem uniwersyteckim wydaje kolegjum regulamin dla wydziału. Ono też zatwierdza regulaminy zakładów i stujów, jakie w obrębie wydziału istnieją.

§ 38.

Kolegjum wybiera dziekana oraz delegatów wydziału do senatu. Wybory te mają odbyć się w ciągu czerwca.

§ 39.

Dziekanem może być wybrany tylko jeden z profesorów zwyczajnych. Od wyboru może się uchylić tylko ten kto w ciągu ostatnich kilku lat - których ilość określi regulamin wydziału - spełniał urząd dziekana. Na jak długi okres czasu wybiera się dziekan, oznaczy regulamin każdego wydziału.

§ 40.

Do obowiązków dziekana należy zwoływanie kolegjum i kierowanie jego obradami, przygotowywanie wniosków na posiedzenie i wykonanie powziętych uchwał. Przygotowanie wniosku może dziekan powierzyć jednemu z członków kolegjum, a gdyby ten nie chciał się tego zadania podjąć, to ewentualny spór rozstrzyga kolegium.

§ 41.

Do dziekana należy przyjmowanie uczniów na wydział i prowadzenie ewidencji tych uczniów. On także załatwia drobniejsze przekroczenia dyscyplinarne uczniów.

§ 42.

Dziekan przewodniczy w komisjach rygorozalnych /nadawanie stopnia doktorskiego/. Również i przy innych egzaminach uniwersyteckich, o ile specjalne przepisy nie postanawiają inaczej. Do niego należy też powoływanie egzaminatorów i referentów przy egzaminach i rygorozach, a to w sposób wskazany w odpowiednich przepisach.

§ 43.

Z końcem roku szkolnego przedkłada dziekan senatowi akademickiemu wyczerpujące sprawozdanie z działalności wydziału po poprzednim podaniu go kolegium profesorskiemu do wiadomości.

§ 44.

Do pomocy w swoich czynnościach dodaną ma dziekan kancelarję z urzędnikiem w charakterze sekretarza.

§ 45.

W razie niemożności spełnienia przez dziekana jego funkcji, zastępuje go dziekan poprzedni /prodziekan/ ewentualnie dziekan jeszcze dawniejszy.

§ 46.

Za swe czynności pobiera dziekan remunercję.

GRONO NAUCZYCIELSKIE.

§ 47.

*Mypnie
Taka nazwa
była dawniej*

Członkowie grona nauczycielskiego dzielą się na następujące kategorie: 1/ profesorowie zwyczajni, 2/ profesorowie nadzwyczajni, 3/ profesorowie honorowi, 4/ profesorowie tytularni, 5/ docenci /płatni i bezpłatni/, 6/ adjunkci, 7/ konstruktorowie, asystenci i demonstatorowie, 8/ nauczyciele i lektorowie.

§ 48.

M

Profesorów zwyczajnych i nadzwyczajnych mianuje naczelną władza państwowa na wniosek kolegium odpowiedniego wydziału.

Wniosek ten ma zawierać nazwisko tylko jednego kandydata. Wniosek swój stawia kolegium na podstawie referatu komisji. Komisja może zapytać o zdanie także w pewnym konkretnym wypadku, albo też wogóle, w regulaminie wydziału, uzna to za potrzebne.

§ 49.

Propozycja kolegium ma być przedłożoną Ministerjum WR. i OP., które przedstawiają naczelnej władzy państwowej. Gdyby Ministerstwo nie uważało propozycji kolegium za trafną, to sprawa winna wrócić do kolegium, a kolegium ma obowiązek po upływie pół roku wystąpić z powtórnią propozycją.

W razie, gdyby i ta powtórna propozycja nie została przyjęta przez Ministerstwo, sprawa jeszcze raz powraca do kolegium celem przedstawienia po raz trzeci wniosku po upływie terminu półrocznego. W ten sposób dzieje się aż do osiągnięcia obustronnego porozumienia, w żadnym razie wbrew woli kolegium, lub bez jego wniosku, nie może nominacja nastąpić.

§ 50.

Profesorem honorowym może zostać tylko profesor uniwersytetu, który już ustąpił z katedry. Przysługuje mu prawo głosu w kolegium. Nominacja należy do władzy naczelnej w państwie na podstawie propozycji kolegium, przedłożonej przez Ministerstwo.

§ 51.

Godność profesora tytularnego nadaje władza naczelna na podstawie propozycji kolegium, przedłożonej przez Ministerstwo.

§ 52.

Obowiązki każdego profesora, a mianowicie przedmiot jego wykładu i ilość godzin wykładowych, oraz ewentualny obowiązek kierowania zakładem, określa jego dekret nominacyjny. Propozycja w tym kierunku ma przedstawić kolegium równocześnie z wnioskiem co do nominacji.

§ 53.

Osobna ustawa o pragmatyce służbowej jaka będzie wydana dla uniwersytetów, ureguje bliżej postępowanie dyscyplinarne, dotyczące profesorów, oraz innych członków ciała nauczycielskiego.

*Uzasadnienie
profesorów 1945/6*
Ogólne przepisy dyscyplinarne, odnoszące się do urzędników administracyjnych, nie będą miały do nich zastosowania.

§ 54.

Czas służby profesorów uniwersytetu określonym będzie w ustawie o uniwersyteckiej pragmatyce służbowej, jaka zostanie wydana. W każdym razie ustępują oni z końcem tego roku szkolnego, w którym ukończyli 70 lat życia i osiągają wówczas bez względu na lata służby pełną emeryturę.

Podstawą do usunięcia profesora uniwersytetu z katedry może być tylko uchwała senatu, wydana po przeprowadzeniu dochodzenia dyscyplinarnego, albo postępowania honorowego.

§ 55.

Każdy z profesorów, docentów, nauczycieli czy lektorów ogłasza wykłady na tym wydziale, na którym został mianowany, względnie na którym otrzymał veniam legendi, lub z którym wiąże go umowa.

Za zezwoleniem obu odnośnych kolegów wydziałowych wolno mu ogłosić wykłady także na innym wydziale.

Kolegium może powołać profesora z innego wydziału, lub innego uniwersytetu na wykłady w pewnym półroczu.

§ 56.

Każdy z profesorów ma obowiązek wyklądać w każdym półroczu w tym zakresie nauki, do którego go obowiązuje dekret nominacyjny i ta ilość godzin, do jakiej go ów dekret obowiązuje. Zarazem ma obowiązek egzaminowania w tym zakresie, ile razy do tego na podstawie istniejących przepisów przez władze uniwersyteckie zostanie zawezwany.

§ 57.

Urlopów od powyższych obowiązków, o ile chodzi o czas dłuższy, aniżeli jeden miesiąc na półrocze, udziela ministerstwo WR. i OP., na podstawie opinii kolegium.

§ 58.

Stanowisko docenta uzyskuje się na podstawie habilitacji.

Warunkiem dopuszczania do habilitacji są odpowiednie osobiste kwalifikacje kandydata, o których rozstrzyga kolegium danego wydziału przed rozpatrzeniem jego warunków naukowych.

§ 59.

Kandydat pragnący uzyskać stanowisko docenta, musi wykazać się posiadaniem tytułu doktorskiego, uzyskanego na jednym z uniwersytetów polskich. Jako równorzędny z tym tytułem może kolegium uznać bądź to tytuł doktorski, uzyskany na jednym z uniwersytetów zagranicznych, bądź to jakiś inny tytuł naukowy. Od wykazania się tytułem doktorskim mogą być zwolnieni przez uchwałę kolegium wybitni badacze nauki.

§ 60.

Habilitacja składa się z trzech aktów: 1/ z oceny rozprawy naukowej, 2/ z dyskusji habilitacyjnej, 3/ z wykładu. Przed przeprowadzeniem tych trzech aktów wybiera kolegium z pośród swego grona co najmniej dwóch referentów, aby na podstawie ich oceny powziąć odpowiednie uchwały.

§ 61.

Rozprawa habilitacyjna ma być drukowana. Ma być ogłoszona w języku polskim, a prace w obcych językach mogą być dopuszczone tylko wyjątkowo. Ma ona stanowić istotny postęp nauki i świadczyć o samodzielności naukowego myślenia. Przy jej ocenie mogą być wzięte także i inne prace naukowe kandydata pod uwagę. Rozprawa doktorska nie może służyć jako rozprawa habilitacyjna.

§ 62.

Dyskusja habilitacyjna może objąć nie tylko sam temat pracy habilitacyjnej, ale cały ten dział nauki, w zakresie, którego habilituje się kandydat.

§ 63.

Wykład odbywa się wobec członków wydziału na temat wybrany przez kandydata, ale zatwierdzony uchwałą kolegium. Ma on na celu stwierdzić umiejętność jasnego przedstawienia pewnego problemu naukowego na podstawie współczesnego stanu nauki.

§ 64.

Akty habilitacyjne mają się odbywać w powyżej wymienionej kolei. W razie niepomysłnej uchwały kolegium co do pierwszego lub drugiego aktu, odpada możliwość odbywania dal-

szych. Od drugiego lub trzeciego aktu, a nawet od obu, może kolegium kandydata wyjątkowo uwolnić.

§ 65.

W razie pomyślnej uchwały co do wszystkich trzech aktów zapada na wniosek referentów uchwała kolegium, nadająca kandydaci-
wi veniam legendi. Uchwała ta orzeka zarazem, na jaki zakres nau-
ki venia legendi się rozciąga. Ważność tej uchwały zależy od za-
twierdzenia senatu.

§ 66.

Venia legendi może być rozszerzoną na inną dziedzinę w ra-
zie napisania przez docenta nowej pracy naukowej z tej innej dzie-
dziny.

Venia legendi nadana na jednym z polskich uniwersytetów może
być uznana za ważną na innym uniwersytecie przez kolegium odpowied-
niego wydziału za zatwierdzeniem przez senat.

§ 67.

Uzyskany veniam legendi, otrzymuje docent prywatny pra-
wo wykładania w oznaczonym zakresie. Żadnego obowiązku wykładania
przez samą habilitację wobec uniwersytetu nie zaciąga. Jeżeli
jednakowoż tego prawa wykładania w przeciągu pięciu semestrów nie
wykonywa, to jego venia legendi gaśnie, a on traci prawo do tytu-
łu docenta, o ile nie uzyskał przedłużenia na podstawie uchwały
kolegium.

§ 68.

Docenci, którzy wykazali wybitne nauczycielskie i naukowe
zdolności, mogą mieć powierzony sobie przez kolegium wydziału
obowiązek prowadzenia pewnych wykładów, względnie ćwiczeń, zwłasz-
cza w tym wypadku, jeśli chodzi o specjalność, które nie jest
reprezentowane przez osobnego zwyczajnego lub nadzwyczajnego pro-
fesorą. Z powierzeniem takiego obowiązku winna być ^{połączona} stała remunera-
cja /docentura płatna/. Obowiązki docenta płatnego określi w każ-
dym wypadku umowa, zawarta przez tę władzę, która dostarczy sposo-
bów pokrycia remuneracji; a więc bądź to przez władze państwowe,
bądź to przez władze uniwersyteckie /kolegium wydziału i senat/.

§ 69.

Konstruktorów, asystentów i demonstratorów mianuje kolegium na wniosek odpowiedniego profesora, a na czas najwyżej czterech półroczy.

Adjunktów przy zakładach mianuje senat na wniosek odpowiedniego kolegium, które postanawia o tem na podstawie propozycji odpowiedniego profesora.

Stanowisko adjunkta jest stałe.

§ 70.

Bliższe oznaczenie obowiązków tych naukowych sił pomocniczych należy do regulaminów odnośnych zakładów. Dopuszczenie asystenta do wykładów w zastępstwie profesora, lub do kierownictwa ćwiczeniami, może nastąpić tylko na podstawie uchwały wydziału i na ściśle oznaczony czas.

§ 71.

Lektorów i nauczycieli powołuje kolegium wydziału. Obowiązki ich określa kontrakt, zawarty w podobny sposób, jak z docentami płatnymi.

WYKŁADY I STUDJA UNIWERSYTECKIE .

§ 72.

Wykłady uniwersyteckie dzielą się na wykłady w znaczeniu ściślejszem, oraz na ćwiczenia praktyczne, lub teoretyczne, odbywane pod kierunkiem profesorów lub docentów w pracowniach i seminarjach.

§ 73.

Każdy z wykładających ma zgłosić te wykłady, jakie zamierza odbywać w ciągu najbliższego półrocza na wyznaczonem w tym celu posiedzeniu kolegium. Wykłady, przyjęte do wiadomości przez kolegium, zostają ogłoszone w ogólnym spisie.

§ 74.

Aby uzyskać możliwość uczęszczania na wykłady, musi uczeń być zapisanym na uniwersytet bądź to w charakterze ucznia zwyczajnego, bądź to nadzwyczajnego. Celem zapisania się na ucznia, zwyczajnego trzeba wykazać się świadectwem dojrzałości, uzyskanem w jednej z polskich szkół średnich, ogólnie kształcących.

dużo
z wyjątkami
Regulaminy wydziałów oznaczają, które typy tych szkół mogą wydawać świadectwa dojrzałości, uprawniające do uczęszczania na dany wydział.

Uczniowie szkół prywatnych mogą być przyjęci na uniwersytet w charakterze uczniów zwyczajnych tylko wtedy, jeśli świadectwa tych szkół uznane zostały przez władzę rządową za równorzędne ze świadectwami szkół publicznych. To samo odnosi się do przyjmowania na podstawie świadectw dojrzałości szkół średnich zagranicznych.

§ 75.

Uczniowie zwyczajni jednego z polskich uniwersytetów mogą się przenosić na inny po uzyskaniu świadectwa odejścia.

§ 76.

O przyjęciu na słuchacza nadzwyczajnego rozstrzyga dziekan odnośnego wydziału, orzyczen ~~ma~~ wziąć pod uwagę zarówno stopień przygotowania naukowego, jak i fakt, czy dla uczniów nadzwyczajnych starczy miejsca.

§ 77.

Zarówno słuchacze zwyczajni, jak nadzwyczajni, wpisują się na jeden z wydziałów, a mianowicie na ten, którego zakres najbardziej się zgadza z ogólnym kierunkiem ich studjów.

Uczniowie jednego wydziału mogą o ile starczy miejsca, lub o ile przepisy regulaminowe temu się nie sprzeciwiają, wpisywać się na wykłady innych wydziałów.

§ 78.

Tylko uczniowie zwyczajni mogą być dopuszczani do egzaminów uniwersyteckich. O ile do dopuszczenia do egzaminu potrzeba wykazania się wysłuchaniem pewnych wykładów, to tylko wykłady słuchane w charakterze ucznia zwyczajnego mają być uwzględnione.

§ 79.

mr Aby być dopuszczonym do udziału w ćwiczeniach praktycznych i teoretycznych, musi uczeń uzyskać pozwolenie od odpowiedniego profesora. Warunki dopuszczenia i korzystania z nich oznaczają osobne regulaminy. Na końcu półrocza ma się uczeń postarać o poświadczenie w indeksie, że w ćwiczeniach tych brał udział z dobrym skutkiem.

§ 80.

Bliższe przepisy, dotyczące sposobu i czasu wpisywania się na uniwersytet, będą zawierać statuty uniwersyteckie. Taksamo co do opuszczania uniwersytetu. Uczeń, wpisany na uniwersytet, ma otrzymać odpowiednią legitymację. Uczeń, opuszczający uniwersytet, otrzymuje świadectwo odejścia, w którym będą wymienione wykłady, jakich słuchał, oraz ćwiczenia, na jakie uczęszczał, dalej egzamina, jakie w ciągu swych studjów złożył, nagrody, jakie pozyskał, wreszcie ewentualne kary dyscyplinarne, o ile je na niego nałożono.

§ 81.

NB.: Przepisy o podziale roku szkolnego na 2 semestry, względnie na 3 trymestry, wraz z przepisami o rozpoczęciu i zakończeniu roku szkolnego, będą w sposób jednakowy ustalone dla polskich uniwersytetów po ich porozumieniu się między sobą.

Tosamo dotyczy przepisów o świętach i ferjach uniwersyteckich.

ZAKŁADY NAUKOWE UNIWERSYTETU.

§ 82.

Zakłady naukowe związane z uniwersytetem są albo ogólnouniwersyteckie, jak w szczególności biblioteka uniwersytetu, albo są to zakłady pewnych wydziałów uniwersytetu.

§ 83.

Każdy zakład uniwersytecki na własną dotację. Składać się na nią będą bądź to fundusze, wyznaczone przez rząd, bądź to płynące z majątku, będącego własnością uniwersytetu. Dotacje te asygnuje zakładowi rektor na podstawie uchwał senatu. Rachunki z dochodów i wydatków każdego zakładu prowadzi biuro rachunkowe rektorskie.

§ 84.

Opieka nad gmachami, należącymi do zakładów uniwersyteckich i konserwacja ich, jest rzeczą biura technicznego rektorskiego, a koszta tego pokrywane będą z funduszy, wyznaczonych na utrzymanie gmachów w budżecie uniwersyteckim.

Załatwianie w sposób łączny dla wszystkich zakładów tych czynności administracyjnych i gospodarczych, które z pożytkiem

dla zakładów mogą być w ten sposób dokonywane, będzie miało sobie powierzone biuro techniczne, rektorskie /ekonomat, intendantura/.

§ 85.

O ile do pewnego zakładu, lub szeregu zakładów uniwersyteckich należą nieruchomości, wymagające specjalnego zarządu, to jest rzeczą senatu, uchwalić na wniosek odpowiedniego wydziału dokładny regulamin, w jaki sposób ten zarząd ma być wykonywany.

§ 86.

Na czele każdego zakładu wydziałowego stoi dyrektor. Jest nim ten profesor, któremu kierownictwo naukowe odnośnego zakładu powierzył na wniosek wydziału dekret nominacyjny. Jeżeli zachodzi potrzeba ustanowienia prowizorycznego zastępstwa, powołanie zastępcy dyrektora należy do kolegium danego wydziału.

Za kierownictwo naukowe odpowiada dyrektor wobec kolegium wydziału, zaś za administrację swego zakładu wobec senatu.

§ 87.

Dyrektor każdego zakładu wydziałowego kieruje pracą naukową i zawiaduje zarówno zbiorami, jak środkami naukowymi i funduszami zakładu. On też czuwa nad biegiem prac naukowych i nad porządkiem w zakładzie. Władzy jego podlega zarówno personel naukowy zakładu, oraz służba, jak i młodzież, korzystająca z zakładu. W razie potrzeby może być zarząd naukowy pewnych zakładów, np. seminarjów, urządzony kolegjalnie.

§ 88.

Każdy zakład wydziałowy ma posiadać własny regulamin porządkowy, zatwierdzony przez kolegium odnośnego wydziału.

§ 89.

Z pomiędzy naukowego personelu, zajętego przy zakładach wydziałowych, mianuje adjunktów senat, zaś konstruktorów, asystentów, demonstratorów mianuje kolegium na wniosek dyrektora.

Taksamo personel techniczny. Gdyby jednak zaszła potrzeba mianowania personelu technicznego, wspólnego dla zakładów różnych wydziałów, to nominacja należy do senatu.

Służbę, zarówno pomocniczą, jak stałą, mianuje senat, również na wniosek dyrektora.

Płace i n remuneracje, zarówno personelu naukowego, jak i służby, asygnuje rektor według norm ustawą przepisanych.

Nad personelem technicznym i służbą powyższych zakładów wykonywa władzę dyscyplinarną senat /według przepisów pragmatyki uniwersyteckiej/

§ 90.

Korzystanie z zakładów wydziałowych i z ich środków naukowych dozwolone jest młodzieży, zapisanej na uniwersytet, w miarę ogólnych przepisów, uchwalonych przez wydział, oraz wedle specjalnych regulaminów każdego wydziału. Osoby, nie zapisane na uniwersytet, mogą korzystać z tych zakładów za specjalnem pozwoleniem dyrektora zakładu.

Sprawozdanie z działalności naukowej ma przedłożyć dyrektor zakładu wydziałowego z końcem roku szkolnego kolegium wydziałowemu do wiadomości.

§ 91.

Z końcem roku budżetowego ma dyrektor zakładu wydziałowego złożyć senatowi szczegółowe sprawozdania z użycia dotacji wraz z wykazem nabytków i strat w inwentarzu. Sprawozdania te mogą być podstawą do przeprowadzenia z ramienia senatu postępowania kontrolującego za pośrednictwem osobnej komisji. Skład tej komisji oraz sposób jej funkcjonowania oznaczy osobny regulamin.

Gdyby senat miał wątpliwości co do przyjęcia sprawozdania dyrektora zakładu wydziałowego do wiadomości, ma je odesłać odnośnemu wydziałowi celem rozpatrzenia sprawy i postawienia wniosku. Wniosek ma zdążać do usunięcia dostrzeżonych nieprawidłowości. W razie potrzeby wolne jest senatowi odebrać kierownictwo dyrektorowi zakładu wydziałowego.

§ 92.

Biblioteka uniwersytecka jest zakładem naukowym, mającym zarówno służyć celom nauczania, jak i gromadzenia pomników wiedzy i piśmiennictwa. Jest ona zakładem ogólnouniwersyteckim.

Na czele jej stoi dyrektor biblioteki, mianowany na wniosek senatu przez naczelną władzę państwową. W podobny sposób mianowany jest jego zastępca, przyczem dyrektor ma przedłożyć odpowiednią propozycję senatowi. Inni urzędnicy biblioteki mianowani są przez władzę państwową na wniosek dyrektora biblioteki, przedłożony Ministerstwu za pośrednictwem senatu. Warunkiem nominacji urzędnika w bibliotece uniwersyteckiej jest wykazanie się, poza wymaganiami, przewidzianymi w regulaminach bibliotek, fachowymi studjami archiwalno-bibliotekarskimi, oraz odbyciem stosownej praktyki.

§ 93.

Władzę dyscyplinarną nad urzędnikami bibliotecznymi wykonywać będzie senat według przepisów uniwersyteckiej pragmatyki służbowej, przy udziale dyrektora, o ile chodzi o podwładnych mu urzędników.

§ 94.

Dyrektor biblioteki kieruje zarządem biblioteki i zawiaduje zbiorami. Jemu podlegają urzędnicy i służba, do jego zarządzeń powinna się również stosować młodzież, profesorowie i publiczność, korzystająca z biblioteki. Biblioteka ma posiadać, oprócz statutu organizacyjnego, regulamin porządkowy, określający warunki i sposób korzystania z niej. Regulamin ten, wypracowany przez dyrektora, ma być zatwierdzony przez senat.

§ 95.

Z końcem każdego roku szkolnego ma dyrektor biblioteki przedłożyć Ministerstwu WR. i OP. sprawozdanie, zarówno z ruchu naukowego w bibliotece, jak z użycia dotacji i z administracji swoim zakładem. Sprawozdanie to przesyła on Ministerstwu za pośrednictwem senatu.

§ 96.

Wszystkie sprawy biblioteczne, jakie mają być przedłożone Ministerstwu za pośrednictwem senatu /nominacje urzędników sprawozdania it.d./ referuje dyrektor biblioteki osobiście na posiedzeniu senatu.

§ 97.

Dla wydawania opinii w sprawach biblioteczných, a przede wszystkim dla odpowiadającego potrzebom ciała nauczycielskie-

go uniwersytetu i potrzebom młodzieży zakupna dzieł oraz czasopism, wybiera senat komisję biblioteczną, w której powinny być reprezentowane wszystkie wydziały. Wspólnie z tą komisją układa dyrektor corocznie projekt rozłożenia dochodów bibliotecznych a kolegom wydziałowym przysługuje w granicach, wyznaczonych dla nich, prawo stawiania wniosków co do zakupna dzieł i prenumeraty czasopism naukowych. Wnioski te, postawione za pośrednictwem komisji bibliotecznej, powinny być w zasadzie przez dyrektora uwzględnione.

§ 98.

Osobna umowa pomiędzy dyrekcjami wszystkich bibliotek uniwersyteckich ma być podstawą dla porozumienia co do zakupna droższych dzieł i czasopism w ten sposób, aby uniknąć zbędnych wydatków, oraz co do wzajemnego wypożyczania sobie dzieł, czasopism i rękopisów.

PRZEPISY O KARNOSCI UNIWERSYTECKIEJ.

§ 99.

Każdy uczeń, zapisujący się na uniwersytet, ma złożyć na piśmie uroczyste ślubowanie przestrzegania przepisów uniwersyteckich i godności akademickiej.

§ 100.

Naruszenie przepisów uniwersyteckich lub godności akademickiej pociąga za sobą odpowiedzialność dyscyplinarną uczniów. Mniejsze sprawy dyscyplinarne załatwia dziekan, ważniejsze podlegają sądowi uniwersyteckiemu.

§ 101.

W skład sądu uniwersyteckiego wchodzi sędzia uniwersytecki, mianowany na przeciąg lat trzech przez senat, oraz dwaj powołani przez senat profesorowie. Urząd sędziego jest remunertowany. Sędziego mianuje senat bądź to z grona członków wydziałów prawa, bądź też z pomiędzy sędziów zawodowych.

§ 102.

Tok postępowania przed sądem uniwersyteckim, dokładniejszy zakres jego kompetencji w stosunku do władzy dziekana, rodzaje i wymiar kar, możliwość odwołania się w pewnych sprawach

od wyroku sądu uniwersyteckiego do senatu, oraz potrzebę zatwierdzenia niektórych wyroków przez senat ; określi bliżej statut uniwersytecki, względnie regulamin sądu.

§ 103.

Uczniowie uniwersytetu mają prawo zakładania stowarzyszeń akademickich. Nazwa "stowarzyszeń akademickich" przysługuje tylko takim stowarzyszeniom, które się zastosują do przepisów niżej podanych.

§ 104.

Stowarzyszenia akademickie nie mogą mieć celów politycznych, a należeć do nich mogą tylko słuchacze i członkowie grom nauczycielskich uniwersytetu.

§ 105.

Powstanie stowarzyszenia akademickiego jest zależne od zatwierdzenia statutu jego przez senat. Statut musi się stosować do zasadniczych postanowień statutu wzorowego, jaki dla każdego uniwersytetu senat wypracuje i ogłosi.

Także każdą zmianę statutu należy przedłożyć do zatwierdzenia senatowi.

§ 106.

Z początkiem każdego roku szkolnego powinno każde stowarzyszenie podać do wiadomości rektora listę członków jego zarządu, a także w ciągu roku ma donieść bezzwłocznie o zmianach dokonanych w tym zarządzie.

§ 107.

Dla opieki i nadzoru nad każdym ze stowarzyszeń akademickich ma senat prawo wyznaczenia kuratora w osobie jednego z członków grom nauczycielskiego uniwersytetu. Tylko stowarzyszenia akademickie mają prawo do opieki ze strony władz uniwersyteckich.

§ 108.

W murach gmachów uniwersyteckich mogą się odbywać zgromadzenia słuchaczy /"wiece"/ tylko o tyle, o ile rektor na takie zgromadzenie zezwoli.

Na każdy "wiec" może rektor delegować swego zastępcę, albo być na nim osobiście obecnym.

§ 109.

Na wiecu dozwolonem jest tylko omawianie kwestji ściśle z życiem akademickiem związanych.

§ 110.

Porządek obradowania na wiecu ma się stosować do regulaminu, jaki młodzież dla swoich wieców uchwali na zwołanem osobno w tym celu ogólno-akademickiem zebraniu. Regulamin ten należy przedstawić senatowi do zatwierdzenia.

Zwołujący wiec mają, przed przystąpieniem do obrad, podać ten regulamin do wiadomości zebranym.

-+++++